Kmetijſke in rokodélſke novize.

Na ſvetlobo dane od z. k. kmetijſke drushbe.

№ 9. *V frédo 28. Ṣvezhána.* **1844.**

☞ Te novize pridejo vſako frédo na dvéh zhetertnih liſtih v Ljubljani na ſvetlo. Plazhujejo ſe v piſarnizi z. k. kmetijſke drushbe v hiſhi 195 v Ṣalendrovi ulizi bliso Brega; sa Ljubljano in sa tiſte, ki jih ne dobivajo po póſhti, sa zélo leto s 2 fl., — sa pol leta s 1 fl.; prejemljejo ſe pa pri natiſkovavzu na Bregu Nr. 190. Po poſhti veljajo sa zelo leto 2 fl. 30 kr., — sa pol léta 1 fl. 15 kr. Po vſih z. k. poſhtah ſe snajo dobiti.

Reja shidnih zhervov ali goſénz.

(Na dalje.)

b) Kakó dolgo shidni zhervi shivé, in kaj ſe s njimi do vpredenja godí.

Preden ſe zhervi v shido sapredejo, ſe petkrat ſpreminjajo, saſpé, in ſtaro kosho ſlezhejo ali ſe leve, in takó pet ſtaroſt narede.

Is ſkuſhnje ſe vé, de do perviga ſpanja po tém, ko ſo ſe slegli, terpí in jedó 5 dní, do drusiga 4, do tretjiga 6, do zhetertiga 7, do petiga sadnjiga ali do sapletve 10 dní, in v vſim vkup 32 dní. Ṣpanje terpí vſelej 2 ali 3. dní. Nehajo jeſti, glave sazhnó pokonzi dershati in ſe ne ganejo vezh. Krajſhi ali daljſhi zhaſ do sapletenja v shido pride od vezhi to je prave ali manjſhi gorkote, od ſkerbnejſhi ali ſlabſhi paſhe in réje. Kjer je smirej potrebna gorkota in ſkerbna réja, ſe sapletó vezhidel, 30. ali pa she 29. in tudi zlo 28. dan po ſvojimu rojſtvu; v nekterih krajih pa 40. ali 42. dan, kjer jim je gorkote in hrane permanjkovalo. Beli zhervi, ki belo shido predejo, ſe tudi v tém nekoliko raslozhijo.

Zhe hozheſh mozhne in sdrave zherve imeti in lepo shido perdelati, jih moraſh smirej ſnashno dershati, jih vſelej kadar ſe prekoshijo ali od ſpanja sbude, preneſti, in tudi ſhe vezhkrat vmeſ, to je, drugo isbo ali prebivaljſhe, léſo ali mresho jim s perjem naloshiti, de nanjo slesejo; ſtaro leſo pa vseti, poſnashiti in poſuſhiti, jim ne prevelike ne premajhne gorkote dati, namrezh, dokler ſo ſhe majhni, okoli 20 ſtopinj, ne vezhi; potlej pa od ſtaroſti do ſtaroſti manjſhi do 17 ſtopinj nasaj; jim ſapo vezhkrat ſpreminjati; kadar saſpé, jim okna sapreti, de ſo v tami, in pa sdravo paſho jim noſiti. Perje mokró, ali pa praſhnó in blatno ali pa od tiſtoletnih mladik, ali ſparjeno, ali s mano kakor s kakim medam pomasano jim je ſhkodljivo in od njega poginejo; dim ali kaka diſhava ali ſmrad jim je sopern.

Majhne zhervizhke paſi s voljnim mladim perjizhem is méj, in ga jim drobno sreshi, pezle pa saversi. Od sazhetka malo potrebujejo, kakor pa bolj raſtejo, jim je treba zhedalje vezh, in sadnje dvé ſtaroſti she terdniga in mozhniga perja. Reshe ſe pa perje od sazhetka sató, kir ſe s tem ſilno veliko perja pervarje in manj potroſi. Proti sadnjim ga ni tréba vezh resati. Sa 20,000 zhervov je tréba v 1. ſtaroſti 5 funtov, to je od sazhetka malo, potlej vſak dan in po majhnim vezh, takó de 5. dan 5 funtov sneſe; v 2. ſtaroſti 15 funtov ravno kakor v pervi, vſakdan vezh perkladati, kakor zhervizhki bolj raſtejo; v 3. ſtaroſti she 46 funtov; v zheterti 139 funtov, in v peti ali sadnji 795 funtov; vſiga tadaj 1000 funtov ali 10 zentov; zhe prav s perjem obrazhaſh in zhe ga od perviga réſheſh, zhe pa ne, ſhe vezh. Nikoli pa jim vezh ne dajaj, kakor toliko, kar morejo od obeda do obeda ſneſti,

ſizer drugo poſmradijo in je potrata, kakor per vſaki shivali.

Velika 20 letna murva da okoli en ali pol drugi zent perja; kazih 10 velizih murv tadaj ali pa vezh majhnih in mladih je tréba sa 20,000 zhervov, ki ti dajo okoli 60 funtov galete, in okoli 40 — 60 goldinarjev sa tvoj trud, ki ſi zhervize na 6 polizah 30 dní redil in jim ſtrégel.

(Dalje ſledí.)

Némſhka ali Luzernſka détela mózhna podpora kmetovavzov.

(Konez.)

Sna biti, de ſi ſi hotel do ſedaj s tem pomagati, de ſi ſvojo shivino na obzhinſko paſho (gmajno) páſti gonil: ali to je ozhitna ſhkoda. Ko bi bile ſoſeſke modre, vſaka bi ſvoje obzhine (gmajne) med ſeboj rasdelila, in vſak bi toliko semlje s némſhko detelo obſijal, kolikor mu jo je od obzhine padlo, in vſak bi bil na dobizhku *). Obzhina sa paſho malo tékne. Ker je smirej polna shivine, ſe vſaka traviza, kakor is semlje pomoli, proti podersa: in tako ſe shivina po pol dné po obzhini goni, in pride bolj isſtradana v hlév, kakor je is hleva ſhla. Tudi ſi shivina veliko paſhe ſama popázhi, kir korenine potére, in s gnojem, ki ga tam déla, ſpridi, de ſe ji perſkuti: take obzhine ſzhaſama ob vſe shlahtne ſorte seliſh pridejo, in ſo s paſjim ſtrizam (konjſko pogazho), konjſko meto, in s drugimi enakimi seliſhi preraſhene, sa ktere nobeno shivinzhe ne mara. Ako na takih obzhinah drevja ni, hozhejo po léti muhe in obadi shivino vjeſti; ako je pa drevje po obzhini, ga shivina slo poſhkoduje: mlade ſadeshe omaja, mlade deblize pogrise, in tako je ondi, kjer ſe shivina paſe, teshko kako lepo sdravo, ravno drevo najti. Dalej morajo mejazhi, ki okoli obzhin polje imajo, ga vſako léto mozhno ograditi, zhe hozhejo, de bi shivina is obzhine na-nj ne vhajala, in jim vſe ne pokonzhala. Koliko troſhkov sopet to vsame, ſoſébno, kir je léſ zhedalje drashji! Tudi zhaſa ſe veliko potrati, ker ſe to delo vſako ſpomlad poverne. Sakaj ſtaro mejo v jeſeni paſtirji ſkurijo, in zhe jim jo ſhe kaj oſtane, jo po simi podrushniki (oferji) v ſvoje bajte snoſijo: vbogi goſpodar pa pojdi, kakor ſe sima odpravlja, nove ploté delat, ako ſi hozheſh perdelkov obvarvati.

Pa to ſhe ni vſa ſhkoda. Moraſh imeti ſhe paſtirja, de ti vſak dan od sime do sime shivino ſtradat goni: sopet sguba. Takſhni otrozi bi ſe lahko sa hiſhne in poljſke dela obernili, in bi bili vunder h kakſhnimu pridu; bi bili per odraſhenih ljudeh, in bi ſe modroſti uzhili: tam na paſhi pa — ſaj ſe vidi in ſliſhi — kakſhne modroſti ſe nauzhijo! Kir nimajo nobeniga ſtrahoneta, in ſe med njimi vezhidel kak ſpazhenz snajde, ſe jih mnogo v hudobijo sabrede, poprej ko vejo, kakſhno ſhkodo sa zhaſno in vezhno ſi nakopavajo! Savolj paſhe jih veliko is ſhole in od ozhitne ſlushbe boshje oſtaja, in tako pride, de ſe marſikteri paſtirzhek, marſiktera paſteriza na paſhih poshivíni, ín sa zelo shivljenje ſpazhi! — Ali ta ſhkoda nizh ni? Menim de, in ſhe vezhi, ko vſaka druga: je mlad ſadésh popazhen, kakſhno bo drevo is njega? je zhlovek she ko otrok veſ narobe, kakſhen bo, kadar sraſte!

Nemſhka detela vſih teh popak pervarje. Namesto otroke in shivino po obzhinah in gojsdih goniti; namesto, de po dvoje in troje ljudi zele dni po njivah s koſhmi sa seljo diga, de ima prilaſt, in potrebne dela sanemari; namesto, de ſe travniki sa prilaſt koſijo ali sa dragi denar v najém jemljejo: ſe koſ semlje s to detelo obſeje, in prilaſta bo dovolj bres vſe potrate zhaſa.

Pa ſhe kdo rezhe: „Na paſho puſtim tudi sato shivino goniti, kir nimam v ſvojim doſti naſtela, perpraviti ga pa ne morem toliko, de bi shivina smiraj v hlevi ſtala.“ Se motiſh! Delo, ki ſe naplezhvo in na paſho oberne, she toliko vershe, de ſe naſtela toliko perpravi, kolikor ga je vezh potreba sato, ko shivina doma oſtaja. In le pervo leto ti bo treba sa vezh naſtela ſkerbeti, kakor poprej. Kadar she imaſh vezh gnoja, in njive bolj gnojiſh, ti bo shito bolj plenjalo, ſlama bo bolj goſta in bolj viſoka, in kir ti travniki sa ſuſhino oſtanejo, samoreſh s ſlamo, ſoſebno s ershenizo in ajdovſhnizo naſtilati, kar da dober gnoj, shivesh sa shivino pa ſlab. — Vidiſh. tadaj, de ſi od vſih ſtrani na dobizhku! —

Kir te beſede ſhe o pravim zhaſu pridejo, naj, kdor ſhe nima nemſhke detele, vſaj kak majhin koſ semlje s njenim ſemenam *) obſeje, in rad ſi jo bo drugo leto toliko naſijal, de mu jo bo obilno hodilo. Seje ſe pa v pervih dnéh maliga Travna do polovize tega meſza. Semlja mora biti dobro in globoko preorana, in tudi dobro gnojna: narbolji bi bilo, ko bi ſe trikrat ali vſaj dvakrat preorala, dobro orahlala, in od vſiga seliſha ozhiſtila, drugazhi je detela teshko seliſha reſhiti. Eni ajdo vmeſ vſejejo, in kadar ajda zvete, jo pokoſijo s detelo vréd sa prilaſt, in ſe tako seliſh prevarjejo. Kdor pa detelo ſamo ſeje, jo mora okoli ſvetiga Erasma opleti, drugazhi jo sele duſhí. — Ako jo letaſ vſejeſh, imaſh o Kreſu pervo koſhnjo, pred Veliko maſho she drugo, in o ſvetim Miheli tretjo. Druge leta potem imaſh pa vſako leto 5 — 6 koſhinj, in zhe vſako drugo jeſen detelſhe nekoliko s gnojem potroſiſh, ti ta detela obſtoji 10 do 15 let v semlji. Semlja, ktera je sa na-

*) Tudi to je gola reſniza, ktero vezhidel naſhi kmetovavzi rasumiti nezhijo. Koliko dobizhka jim obzhine ſnedó! Pa kaj bo vnuk obzhine rasdeljil, kir je ded na njih krave paſil? — Priſhli pa bodo gotovo zhaſi, kir bo vſak sa ſvoj koſzhik semlje rodovoljen prijel, ſvoj del od ſoſeda odlozhil in nivizo ali travnik ſi naredil. In gotovo! ti zhaſi niſo vezh dalezh.

Vredniſhtvo.

*) Dobro ſeme je lepo rumeno in ſvetlo.

ſho detelo dobra, tudi nemſhki dobro ſlushi. Seje ſe tudi tako goſtó, kakor naſha detela; vender pregoſto ſe ne ſmé ſejati, de ſe lepſhi obrodi. Semena navadno toliko da, koliko naſha nevadna detela, tode loshej ſe s mlatiti puſti.

To ſeme ſe po meſtih ſploh v tiſtih ſhtazunah dobí, kjer ſe drobne rezhí prodajajo; v Gradzi ga je ſunt sa pol rajnſh; v Ljubljani per Kuku ali per Kovazhu v Shiſhki sa 24 krajzerjev. Kdor she to detelo na ſvojim polji ima, bo dobro delo ſtoril, ako jo bo iſkal v ſvoji okolizi ras-ſhiriti.

— o —

Moka (brašno) is krumpirja.

Zagrebški list mesečni od leta 1842 perporoča, moko (brašno) is krumpirja delati, in perpoveduje, kako pametno so severni Nemci ravnati začeli, kteri z' moko is krumpirja v druge kraje svetà kupčujejo.

Do zdaj so Nemci is krumpirja k večimo žganje (rakijo) žgali, in to natvorno in čudapolno blago (krumpir) ne le v mnogih pijanicah (oštarijah) končvali; ampak tudi srečo brez številnih družin in celiga naroda podkopvali. *)

Davno so že znali za hišno potrebo is krumpirja moko delati, tudi so ž njo v več krajih že kupčovali, tode se je do zdaj le malo moke narediti moglo. Naj noviji, in nar ložji skušnja pa uči tako le is pozemljic moko delati: Očišeni (ostergani ali omajeni) krumpirji se zrežejo na ¼ to je: na četerti del palca debele kosčike, kteri se v leseno posodo veržejo, in potem se vode na nje nalije. Ta voda mora pa tako le perpravljena biti: če se more 100 bokalov vode na krumpir vliti, tak zmešaj 99 bokalov čiste vode in en bokal tako imenovaniga hudičoviga olja (Vitriolöhl) skupaj, in potem vlij to na krumpir. V ti vodi ostane krumpir tako dolgo, dokler prav bel postane, kar se veči del že v kakih 24 urah zgodi — pa se more med tem časam večkrat dobro premešati. Potem se kiselna — smerdeča voda — odlije, in krumpir se pere tako dolgo v čisti vodi, dokler se vsa kiselna ne zgubi. Tukaj opomnim, de je boljši preveč, kakor premalo prati. Krumpir se posuši potem na zraku, (ljuſtu), še boljši pa v vročini, in dobro posušen se pusti, kakor žito v malinu mlêti, ker se ti kosčiki prav radi zdrobe. Ljudem, kteri se s tem oljem niso nekoli pečali, moramo perporočiti, de naj se ga ja nikar ne pertaknejo, pa tudi naj nikar vode na olje, ampak olje na vodo vlivajo.

Nêmci na Rajni veliko take moke v južno Ameriko pošiljajo, kjer cent za 6 goldinarjev srêbra kupcam prodajo. Štirje, pet, do šest centov krumpirja dado cent moke, ker je krumpir iz bolj pognojene in očejene njive veliko težji. Če uzamemo, de na njivi od 6 mernikov posjanja v srednje rodovitnim lêtu 200 centov krumpirja zraste (v veliko letih ga pa več) in če si mislimo, de 5 centov krumpirja da 1 cent moke, tako znese to 40 centov moke; in če vse troškove odrajtamo, de bi cent moke samo 2 goldinarja vergel: tako bi taka njiva čistih 80 goldidarjev na letu pernesla, kar nobeni drugi sad, tudi vinogradi, ne perneso.

Ljubi Slovenci! ali bi ne bila naša dobra? posebebno k imamo Terst tako blizo, kjer bi moko lohka prodali. Kar pa imamo, de bi nam za sušilo kosčikov služilo, so sušivnice, ktere so Gospod Pirc za sadje sušiti perporočvali, in ktere bi prav s pridam k temu poslu rabiti znali.

Prosim Vas, dragi kmetovavci! naj edin ali drugi to poskusi, in naj potlej v naših krajnskih Novicah oznani, če mu je ta poskušnja po sreči šla. Neisrečena dobrota bi bila, posebno za nektere kraje naših milih rodjakov, ako bi se ta reč poterditi zamôgla.

*

*) V naših Slovenskih krajih, kjer vina obilno zraste, kjer je nebo blago in toplo, in kjer se zatorej ne popije toliko žganja; — Bog daj, de bi se vsim pravim Slavjanam popolnama perstudil! — se clo misliti ne more: kake neizrečene pogube pitje žganja v sevêrnih krajih dela, posebno, kar ga tudi is krumpirja žgejo, kir je zdaj veliko bolj po ceni, kakor poprej.

Dokasik
pogorelſke drushbe ali bratovſhnje ſ. Florijana
sa Shtajerſko, Koróſhko in Krajnſko deshelo léta 1843.

Ki ſmo v téh novizah, (v 15., 16., 17 in 18. liſtu lanſkiga léta) od velikiga koriſta imenovane drushbe sa vſakiga hiſhniga goſpodarja govorili, in nje poſtáve raslagali, ſmo tudi obljubili, dokasik in razhumbo ali rajtingo, kakor hitro jo bo vódſtvo te bratovſhine v nasnanje dalo, tudi naſhim bravzam osnaniti, de bodo svedili, koliko je ona pogorelzam v pretezhenimu létu 1843 pomagala, koliko deléshnikov je na novo k nji perſtopilo, i. t. d.

Sadaj ſmo dokasik is Gradza prijeli in s veſéljem Vam ga tukaj le podamo:

„V letu 1843 je na novo 2243 deléshnikov k bratovſhnji perſtopilo: is Shtajerſkiga 1064, is Koróſhkiga 638, is Krajnſkiga pa 541. Shtevílo vſih déléshnikov ſkupej je bilo tadaj 48139, namrezh is Shtajerſkiga 26990, is Koróſhkiga 12705 in is Krajnſkiga 8444. V tém létu ſo na novo 4825 pohiſhtev savarvali ali aſekurirali; na Shtajerſkim 2239, na Koróſhkim 1392, na Krajnſkim pa 1194. Potém je dosdaj 101594 pohiſhtev savarvanih, na Shtajerſkim 56219, na Koróſhkim 27402, na Krajnſkim pa 17973.

Zena savarovanih pohiſhtev, ktére ſo pretezheno léto na novo aſekurirali, sneſe 1 milijon in 786150 goldinarjev. Zeli ſoſhtevk (ſhuma), ktéri je tadaj per tí bratovſhnji savarvan, je velik in sneſe 43 milijonov in 803700 goldinarjev — kar bo vſak pravi domorodez s vſéljem ſliſhal, kir vidi, kako veliko premoshenja je na to visho pred neſrezho ognja obvarvaniga!

Povernila je pa drushba pogorelzam v pretezhenimu létu 75081 goldinarjev in 50 krajzerjev; Shtajerzam 25776 goldinarjev — Koróſhzam 29100 goldinarjev — Krajnzam pa 20205 goldinarjev. Rasun tega je ſhe 490 goldinarjev tiſtim pomozhnikam podelila, ki ſo ſe per ognji ſerzhno in rozhno obnaſhali in zhverſto pomagali. Od tega plazhila ſo Koróſhzi 213 goldinarjev, Krajnzi 140 goldinarjev in Shtajerzi 137 goldinarjev prejeli.

S pomozhjo drushbe je bilo v pretezhenimu letu vezh pohiſhtev v bolji ſtan prenarejenih: nameſti ſlamnatih in dilnatih ſtreh ſo jih 9 s ploſhami, 2 s koſitarjem, 344 s opekam ali zeglam pokrili; rasun tega pa ſhe 215 sidanih opashov, 28 varnih dimnikov in 23 odvódov bliſka naredili.

Dva pogorelza pa niſta pomozhka ſvoje ſhkode prejela. Pervi je ſhe le 7 tednov po ognji osnanil, de je pogoril, kar bi bil po poſtavi she v pervih dveh tednih ſtoriti imel. Drugi pa ni létniga pla-

zhila odrajtal, in ravno tako tudi poſtavi naſproti ravnal. Prav ſe jima je sgodilo; nimata mende usroka drugej iſkati, de niſta ſvoje dolshnoſti dopolnila, kakor v goli sanikernoſti.

Per ti priliki osnani vodſtvo pogorelſke drushbe, de ſe bo v prizhijozhimu letu 1844 le po 12 krajzerjev od ſtó goldinarjev verſtne vrednoſti savarjenju (aſekuranziji) pohiſhtva plazhalo.

Hiſhni goſpodarji! ki ſhe niſte dosdaj v tí bratovſhnji sapiſani, hititi k nji perſtopiti. Sliſhali ſte she vezhkrat, kako koriſtna je ta drushba. Kar ſmo Vam ſadaj povedali, Vaſ sna morebiti bolj preprizhati, kakor — de bi Vam koriſt pogorelſke drushbe s beſedami na ſhiroko in na dolgo raskladali. Oni pa deshelſki Komiſionarji in poſébno pa Oni duhovni Goſpodje! naj vezhkrat s ſvojo ſerzhno beſedo tega ali uniga napravljajo, de naj k bratovſhnji ſ. Florjana perſtopi! Naj mu rasloshno povejo v kakſhni nevarnoſti ſmo vſaki dan, in de naſ sna na nagloma ognjena neſrezha doleteti, in kakſhna podpóra in pomozhik bi nam bila tazhaſ pogorelſka drushba! —

Vi pa, ljubi prijatli sunaj teh treh deshel! tudi Vam ſo druge, ravno take koriſtne bratovſhnje ſ. Florjana odperte. Ne obotavljajte ſe, k eni ali drugi perſtopiti; poſtavim k Tershaſhki drushbi, k ſe imenuje,“ Accienda assicuratrice, która she zhes dvajſet lét pogorelzam in drugim neſrezhnim pomaguje! — She enkrat Vaſ proſim vſe ſkupaj, ki naſhe novize berete, vabite in nagovarjajte ſvoje ſoſede v pogorelſko drushbo ſtopite, in tako bo mnoshiza bratovſhnje ſ. Florjana od dne do dne vezhi in mozhneji prihajala. Dr. Bleiweiſ.

Shaloſtna povéſt.

S shaloſtjo osnanimo naſhim svunajnim bravzam, de nam je neuſmiljena ſmert sopet eniga zhaſtitljiviga rojaka vsela. Goſp. *Jakob Praprotnik*, korar, nameſtnik duhovniga rêda per dershavnih ſtaliſhih, vikſhi vodja latinſkih ſhol ilirſkiga poglavarſtva, knesoſhkoſijſki ſvetovavez in vodja knesoſhkoſijſke piſarnize, ud z. k. kmetijſke drushbe v Ljubljani i. t. d., rojen v *Dobravi* na Gorenſkim 1797, je umerl v torik 20. dan Svezhana v 47. letu ſvojiga shivljenja. — Slavo je vshival povſod, in zhiſlalo ga je vſe. — Shalovali bodo po njemu ne ſamo njegovi vshlahtniki, ampak tudi veliko prijátlov in snanzov, in vſi tiſti, ki ſo njegovo djanje, pridnoſt in vednoſt na tanjko posnali. — Ràk v zhevah ſe ga je pred ſheſtnajſtimi meſzi vlotil, dokler je njegovimu terpljenju in velikim bolezhinam ſmert konez ſtorila. Umerl je, ko pravi kriſtjan, vèſ o boshjo previdnoſt vdan. Naj v miru pozhiva! — Vſak domorodez bo pa gotovo na njegovim grobu sdihnil: Shkoda ga je bilo!

Urno, kaj je noviga?

(Silo veliko bolnikov) she 2 meſza je pri naſ na Krajnſkim, poſebno okoli Ljubljane, Krajnja i. t. d. Nahod, kaſhelj in pluzhniza ſo vezhidel bolesni, ktere toliko ljudi saſazhijo, de jih je bolnikov ſkoraj malo manj, kakor o koleri. Tode hvala Bogu! v ti bolesni, ki jo dohtarji „Gripp“ imenujejo, jih ne pomerje veliko. Ene dni v poſtelji oſtati, dobro ſpotiti ſe, in vezhkrat kosarz ajbſhoviga zhaja ſpiti — manj jeſti, nizh vina piti: je vezhidel dovelj, ſe te bolesni reſhiti.

(Potreſa v Dalmazii) ga ni konza. — 23. Proſenza ſe je sopet semlja v Dobrovniku slo treſla. Bog daj, de bi ſe neſrezha ne primerila, kakor v letu 1667, kir je v temu meſtu okoli 5000 prebivavzov ob zhaſu potreſa ob shivljenje priſhlo. — 10. Svezhana je bil potreſ v Sadru.

(Shelesno zerkev), nar pervo take ſhege, sidajo ſedaj v Belgiji v Hornuſki ſoſeſki.

(V Parisu) vſako jutro okoli 60,000 pintov ali bokalov mleka prodajo. Koliko krav je potreba, de bi bili Parisarji s mlekam previdení, to bi ſe lahko porazhunilo: teshejſhi bi pa bilo sadeti, koliko vode ſe med tém mlekam prodá?

Pogled v pretezhene zhaſe.

(Na dalje.)

Pred 824 léti ſo jeli veternize (mline na ſapi) poſtavljati.
„ 670 „ Sultan Muredin Mahmud v jutrovim, je pervo poſhto napravil, kjer ſo golobi piſma prenaſhali.
„ 664 „ ſo magnetno iglo snajdli.
„ 604 „ ſo jeli papir is zunj delati.
„ 596 „ ſo priſhli pervi bankovzi v Majlandi na dan.
„ 571 „ je Rudolf I. Habſburgovi groſ, pervi naſhiga zeſarſkiga rodu, nemſhki Zeſar poſtal.
„ 569 „ ſo jeli serkala (ſhpégle) delati.
„ 561 „ ſo lonzharſki lóſh (Glasur) snajdli.
„ 549 „ ſo bile igravſke kvarte natiſnene.
„ 526 „ ſo jeli kozhije delati.
„ 514 „ je priſhel ſtrelni prah (pulver) na dan.
„ 484 „ ſo jeli voſhene ſvezhe liti.
„ 480 „ ſo jeli piſtole delati.
„ 454 „ ſo bile v Nirnbergu nar perve papirenze.
„ 440 „ ſo jeli opék ali zegel delati.
„ 422 „ ſo jeli v léſ riſati.

(Dalje ſledí.)

Vganjka.

Néki nesnaniga zhlovéka vpraſhajo: Kako ti je imé? — Jim odgovorí: Tri ſeſtre ſim imel, pa mi je ena umerla. Zhe sapiſhem ſvoje imé, in k njemu eno zherko perdénem, je sapiſana ena ſeſtra. Zhe pa od imena te ſeſtre eno zherko na ſprédnim konzu odvsamem, je tiſta sapiſana, ki je umerla, in zhe imé ſhe sa eno zherko okrajſham, je sapiſana tretja ſeſtra. Kako je tadaj meni, in kako mojim ſeſtram imé?

Poshenzhan.

Shitni kup.	U Ljubljani 24. Svezhána.		U Krajnju 19. Svezhana.	
	fl.	kr.	fl.	kr.
1 mernik Pſhenize domazhe	1	20	1	28
1 „ „ banaſhke	1	27	1	28
1 „ Turſhize . . .	1	3	—	—
1 „ Sorſhize . . .	1	8	1	12
1 „ Ershi	—	55	1	5
1 „ Jezhmena . . .	—	49	1	—
1 „ Proſa	1	1	1	3
1 „ Ajde	—	—	1	12
1 „ Ovſa	—	—	—	38

V Ljubljani. Natiſnil in saloshil Joshef Blasnik.